

NORGES HØYESTERETT

Den 21. juni 2011 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av justitiarius Schei og dommerne Stabel og Bull i

HR-2011-01233-U, (sak nr. 2011/958), straffesak, anke over dom:

A

(advokat Heidi Ysen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke fra domfelte over lagmannsrettens straffutmåling i sak om gjentatte seksuelle overgrep overfor tre gutter, samt besittelse av barnepornografi. Det er i tillegg begjært ny behandling av de sivile krav.
- (2) X tingrett avsa 30. august 2010 dom med slik domsslutning:

”1. A, født 11.09.59, frifinnes for tiltalens post I.

2. A, født 11.09.59, dømmes for overtredelse av straffelovens § 195, 1. ledd, 2. straffalternativ, straffelovens § 196, 1. ledd, straffelovens § 194 (slik den lød før lovendring 11.08.2000) straffelovens § 193 og straffelovens § 204 a, 1. ledd, bokstav a, alt sammenholdt med straffelovens § 62, 1. ledd, til en straff av fengsel i 6 - seks - år.

Ved soning av straffen kommer det til fradrag 90 - nitti - dager for utholdt frihetsberøvelse, jfr. straffelovens § 60, 1. ledd.

3. A dømmes i medhold av straffelovens § 35, 1. ledd, til å tåle inndragning av
- Lilla pc kabinett med 2 harddisker	2009/941, løpenr. 1
- TCI pc kabinett merket "B"	2009/941, løpenr. 3
- Ekstern usb harddisk, WD Mybook	2009/941, løpenr. 5
- Løs, intern harddisk, Hitachi	2009/941, løpenr. 6
- Løs, intern harddisk, WD800	2009/982, løpenr. 1
- Løs, intern harddisk, WD200	2009/982, løpenr. 2
- Brick pc kabinett med 1 harddisk	2009/1219, løpenr. 2
- Løs, intern harddisk, Fujitsu	2009/1219, løpenr. 5b
- Samsung Digimax 210, digitalkamera	2009/948, løpenr. 4

4. A dømmes til innen 2 - to - uker fra dommens forkynnelse å betale oppreisning til C, født 10.05.1988, med kr. 150.000, - kronerettthundreogfemtitten -.
5. A dømmes til innen 2 - to - uker fra dommens forkynnelse å betale oppreisning til B, født 26.01.1992, med kr. 150 000,- - kronerettthundreogfemtitten - med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.
6. A dømmes til innen 2 - to - uker fra dommens forkynnelse å betale oppreisning til D, født 09.11.1993, med kr. 40.000,- - kronerførtitten - med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.
7. Saksomkostninger ilegges ikke.”

- (3) A anket over tingrettens bevisbedømmelse under skyldspørsmålet for samtlige tiltaleposter han var funnet skyldig i, straffutmålingen og avgjørelsen av de sivile krav. Påtalemyndigheten anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for tiltalen post I og straffutmålingen.
- (4) Eidsivating lagmannsrett avsa 1. april 2011 dom med slik domsslutning:

”1. A, født 11.09.59, dømmes for overtredelse av straffeloven § 192 første ledd, bokstav a) jf. annet ledd bokstav a), straffeloven § 195 første ledd annet straffalternativ, straffeloven § 196 første ledd, straffeloven § 194 (slik bestemmelsen lød før lovendring 11.08.2000), straffeloven § 193 og straffeloven § 204a første ledd bokstav a, alt sammenholdt med straffeloven § 62 første ledd, til forvaring med en tidsramme på 8 - åtte - år og en minstetid på 5 - fem - år og 4 - fire - måneder.

I tidsrammen og minstetiden gjøres fradrag med 98 dager for utholdt varetekt.

2. A dømmes til innen 2 - to - uker fra dommens forkynnelse å betale oppreisning til C med 200.000 - tohundretusen - kroner med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.
3. A dømmes til innen 2 - to - uker fra dommens forkynnelse å betale oppreisning til B med 250.000 - tohundreogfemtitten - kroner med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.
4. A dømmes til innen 2 - to - uker fra dommens forkynnelse å betale oppreisning til D med 40.000 - førtitten - kroner med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.
5. Saksomkostninger ilegges ikke.”

- (5) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder straffutmålingen. Videre er det begjært ny behandling av de sivile krav. Det er i hovedsak anført:
- (6) Vilårene for forvaring etter straffeloven § 39 c er ikke oppfylt, og det bør utmåles en tidsbestemt straff. Domfelte er tidligere ustraffet og de straffbare forhold domfellelsen gjelder ligger flere år tilbake i tid. Domfelte ble videre løslatt fra varetekt i juli 2009, og det er ingen opplysninger om begåtte straffbare forhold etter dette. Han er ikke avvisende til behandling under soning, og soningens lengde tilsier i seg selv at det skal legges en høy terskel til grunn for å idømme forvaring. Det er ikke grunnlag for å komme til at det foreligger fare for gjentakelse på tidspunktet for løslatelse.
- (7) De utmålte oppreisningsbeløp er for høye og er ikke i samsvar med rettspraksis.

- (8) *Påtalemyndigheten* er kjent med anken og har i det vesentligste gjort gjeldende at vilkårene for forvaring er oppfylt.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at A i tingretten ble frifunnet for tiltalens post I (straffeloven § 192 første ledd bokstav a – voldtekt av den ene fornærmede), men dømt for dette i lagmannsretten. Anken til Høyesterett knyttet til denne domfellelsen kan dermed bare nektes fremmet hvis det er klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum, og da ved en begrunnet ankenektelse, jf. § 323 andre ledd andre punktum, jf. blant annet Rt. 2010 side 81 med videre henvisninger.
- (10) Når det gjelder straffutmålingen, retter anken seg mot at det er idømt forvaring i stedet for en tidsbestemt fengselsstraff. Domfelte har ikke hatt innvendinger mot lagmannsrettens utgangspunkt om at en eventuell tidsbestemt frihetsstraff i et tilfelle som dette vil være åtte års fengsel, og ankeutvalget kan ikke se at dette er for strengt sammenholdt med blant annet Rt. 2010 side 124 og Rt. 2009 side 140.
- (11) Det er klart at det her forligger domfellelse for en alvorlig seksualforbrytelse, slik at det første vilkåret for å idømme forvaring er oppfylt, jf. straffeloven § 39c nr. 1. Spørsmålet blir så om vilkåret om at det skal foreligge en nærliggende fare for at domfelte på nytt vil begå en slik forbrytelse, også er oppfylt.
- (12) Lagmannsretten har korrekt tatt utgangspunkt i at det må foreligge en ”kvalifisert og reell” gjentakelsesfare på tidspunktet for domsavsigelsen, jf. Rt. 2010 side 676, avsnitt 15. Lagmannsretten legger her blant annet vekt på at overgrepene har foregått over flere år med stor hyppighet, at det er benyttet samme modus overfor alle de tre fornærmede og at domfelte ikke har innrømmet ansvar for å ha begått overgrep – men derimot lagt skylden på de fornærmede guttene i saken. Ankeutvalget slutter seg til lagmannsrettens vurdering av at det på denne bakgrunn foreligger en kvalifisert og reell gjentakelsesfare.
- (13) Lagmannsretten har videre vurdert om faren for gjentakelse også må anses å foreligge ved løslatelse etter endt soning av hele den alternative fengselsstraffen, jf. blant annet Rt. 2010 side 1595 avsnitt 14 med videre henvisninger. Retten viser her blant annet til sakkyndig vurdering av domfelte, hvor det konkluderes med at ”prognosen for fremtidig reduksjon av risiko [vil] være svært dårlig”, blant annet basert et fravær av erkjennelse, ansvarstaking og motivasjon for endring. I anken anføres det at domfelte ikke skal ha stilt seg avvisende til behandling, men at han har hatt vanskelig for å ta inn over seg domfellelsen, slik at det ”er et håp om at han under soningen vil erkjenne behovet for behandling”. Ankeutvalget kan ikke se at dette røkkes ved den konklusjon som lagmannsretten har kommet til, og som ankeutvalget for øvrig kan slutte seg til.
- (14) Anken om straffekravet tillates etter dette ikke fremmet.
- (15) Avgjørelsen er enstemmig.
- (16) Når straffeanken ikke tillates fremmet, kan ankeutvalget i denne omgang ikke ta stilling til begjæringen om ny behandling av de sivile krav. Det må gis melding i samsvar med straffeprosessloven § 434 syvende ledd om adgangen til å kreve fortsatt behandling av disse kravene etter tvistelovens regler.

S L U T N I N G:

Anken over straffekravet tillates ikke fremmet.

Ingse Stabel
(sign.)

Tore Schei
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)

Riktig utskrift: